

Pismo (wywód uciążliwości) w sprawie o separację majątku
Or. Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn. WM 257, s. 245–246
Edycja krytyczna: Mateusz Mataniak

I 1828

[s. 245]

Wywód uciążliwości ze strony Marianny Laśkiewiczowej

Marianna Laśkiewiczowa zapozwała męża swego o separację majątku. Przeciw temu żądaniu Tekla Laśkiewiczowa wniosła interwencję. Sąd I Instancji wyrokiem swym de datto 22 grudnia 1827 r. orzekł:

Zważywszy, że według art. 1443 Kodeksu Cywilnego do zezwolenia oddziału majątku potrzebne jest rozpoznanie, czy zachodzi niebezpieczeństwo zwrotu posagu. Gdy do założonej przez wierzycielkę p. Teklę z Milewskich Laśkiewiczową interwencji potrzebne jest rozpoznanie ilości wniesionego posagu, który powziął p. Wincenty Laśkiewicz, dla ocenienia, czy zachodzi niebezpieczeństwo utraty tegoż lub nie? Gdy w tym porządku p. Marianna Laśkiewiczowa nie pokłada dokumentów, które by okazywały, wiele posagu miała, albowiem roboracja intercyzy przed aktami miejskimi krakowskimi dnia 11 grudnia 1775 r. zrobiona, ilości posagu w sobie nie obejmuje. Jak również kwit w skutku tejże intercyzy tegoż dnia przez p. Wincentego Laśkiewicza zeznany. Gdy z oświadczenia względem podziału majątku przez ojca p. Marianny Laśkiewiczowej w dniu 30 kwietnia 1797 r. zrobionego również wyczytać się nie daje, aby jakową sumę p. Wincenty Laśkiewicz tytułem posagu do rąk swoich powziął. Gdy na koniec z pokładanego testamentu Aleksandra Moszczeńskiego nie masz jeszcze dowodu, czyli legat przez tegoż p. Mariannie Laśkiewiczowej w kwocie 100 # zrobiony, przez p. Wincentego Laśkiewicza odebrany został. Przeto Trybunał stanowi, iż p. Marianna Laśkiewiczowa w celu uzyskania oddzielenia majątku, winna wprzód udowodnić ilość posagu i innych jakichkolwiek wniosków swoich przez [s. 246] p. Wincentego Laśkiewicza odebranych.

Uciążona tym wyrokiem Laśkiewiczowa założyła apelację, co w następujący usprawiedliwia sposób. Uciążliwie sąd a quo żąda udowodnienia ilości posagu, albowiem:

- a) Laśkiewiczowa nie żąda zwrotu posagu, a czego strona nie żąda, to przysądzonym być nie może; gdy jej posag nie ma bezpieczeństwa hipotecznego ani na kamienicy, ani na [], przeto upominanie się nawet o niego byłoby nadaremny;
- b) że posag był danym, dowodzi kwit urzędowy, czy zaś był większej czy mniejszej ilości, to w prawie nie czyni różnicy, bo artykuł powołany nie ma żadnego względu na ilość posagu, a prawa są jednakowe dla tych, co większe lub mniejsze pozwy, bo dobrodziejstwo separacji majątkowej służy nawet tym żonom, które żadnego posagu nie wniosły, i dlatego dopuszcza prawo ten środek obrony majątku żony tak pod rządem wspólności, jak i pod rządem posagowym;

c) bo tu więcej jest jak niebezpieczeństwo; albowiem zachodzi niepodobieństwo odzyskania posagu, dla ilości długów hipotecznych poprzednich, fortunę Laśkiewicza obciążających;

d) bo nieład interesów jest nader widocznym, gdy wszystko jest w zajęciu na żądanie wierzycieli osobistych Laśkiewicza, a przeto przyczyna separacji jest udowodniona;

e) bo celem separacji jest ocalenie fortuny żony, tu przeto powódka jedynie połowę kamienicy wyrokami zasądzoną dochodzi z tej połowy, a w razie licytacji połowy szacunku, jako swej własności poszukuje i zarządzanie swymi ruchomościami;

f) ofiarowała w razie najgorszym przysięgę na posagu, gdy intercyza w aktach zginęła, lecz dlatego nie może utracać dobrodziejstwa prawa.

Uprasza przeto apelująca Wysoki Sąd Apelacyjny, aby wyrok a quo uchylić, separację co do majątku orzec oraz i koszty prawne zasądzić raczył.

[Podpis] Krzyżanowski.

Kopię odebrałem. [Podpis] Boguński.

Kopię odebrał 22 stycznia 1828 r. [Podpis] Bąkowski.

[cytowane przepisy: Kodeks Cywilny Napoleona, art.1443]

[hasła: separacja majątku, posag, interwencja procesowa, interwenient, roboracja, intercyza, testament, legat, rząd posagowy, bezpieczeństwo hipoteczne, koszty sądowe]